

Naar de natuur

Jan Postma [Rotterdammer, essayist en redacteur bij de Groene Amsterdammer; janpostma.com]

Ergens in de loop van de lente – ik weet niet alleen niet meer precies wanneer, ik heb ook sterk het gevoel dat in dit vreemde jaar de tijd zelf tot iets onbeduidends is verschrompeld – begon ik schik te krijgen in die dagelijkse wandelingetjes. Een paar dagen voordat het hele land in die al weken naderende afgrond donderde, was er een kind geboren dat helaas aan alle verwachtingen voldeed. Een prima kind, voor zover ik kon overzien, maar wel een dat zoals gevreesd weigerde in haar bed te slapen. En dus doorkruisten we om beurten, als rechtop lopende buideldieren, een keer of vier per dag niet alleen onze eigen maar ook aanpalende buurten. Inmiddels is de frequentie teruggeschroefd tot één rondje van een kleine drie kwartier, ergens na het avondmaal.

Er gebeurt rond die tijd weinig op straat. Er zijn de zich op fluistertoon voltrekkende praatjes met hondeneigenaren en de buurvrouwen die meewarig kijken en je net iets te luid vertellen dat olijfolie het enige echte wondermiddel is. ‘Gewoon even op de buik smeren voor het slapen gaan, direct resultaat.’ De bejaarde rode kater glipt iedere avond mee naar buiten, aanvankelijk omdat hij graag de baby in de gaten hield maar inmiddels ook omdat hij een nieuwe vriend heeft gevonden in een piepjonge kloon die een paar deuren verderop woont. Naast die twee katten, de vaste verzameling honden en af en toe een verdwaalde vleermuis, kom je hier weinig niet-menselijk leven tegen. Althans, als je zoals ik ziende blind bent voor de stad als natuurrijke omgeving.

Jan Postma
Vroege werken

Ik ben nooit iets anders geweest dan zo’n clichématige stedeling en daarbovenop langzaam in een leven terechtgekomen waarin schermen van verschillend formaat het grootste deel van mijn aandacht opeisen. Het grote, angstaanjagend lege scherm op mijn bureau, het kleine, jengelende schermje in mijn broekzak. Die eindeloze wandelingetjes waren, hoe kon het ook anders, zuurstof voor de ziel. Kou en hitte drukken je buiten met hetzelfde gemak op dezelfde waarheid: hoe absurd is het om je enige leven hier op aarde *binnen* te spenderen?

Toen de baby een paar weken oud was, las ik mezelf traag een weg door een boek van een Amerikaanse kunstenares. Ze had naar wegen gezocht om zich in haar dagelijkse bestaan te verzetten tegen de verstikkende, datagedreven aandachtseconomie en dat klonk als iets waar ik ook goed aan zou doen. Zij had een vluchtplaats gevonden in haar natuurlijke omgeving. Niet alleen in het lieflijke park niet ver van haar huis maar op een fundamenteeler niveau ook in de plaats waar ze woonde als een onlosmakelijk onderdeel van een *bioregion*. Een leefomgeving met een volledig eigen karakter – zoals iedere plek op aarde, voor wie bereid is lang genoeg te kijken.

Het deed een zeven zeemijlen diep verlangen in me ontwaken, een verlangen iemand te zijn die meer kan dan alleen met moeite een kauw en een kraai uit elkaar houden, die bij het zien van een boom geen seconde hoeft te twifelen of het een iep of een eik is, die wanneer hij zich afvraagt waar hij woont en wie hij is, niet hoeft terug te vallen op de uit glas, bakstenen en beton opgetrokken wereld of op zijn eigen browsergeschiedenis. Iemand die om zich heen kijkt en die meer ziet dan alleen dat wat door mensenhanden is gemaakt. Iemand die ook de verwoesting doorgrondt. En iemand die ziet wat er op de puinhopen nog altijd vrolijk bloeit. ◀

In 2017 verscheen bij Das Mag de essaybundel *Vroege werken*. In de loop van 2021 zal die uitgeverij ook Jan Postma’s tweede boek *Is dit alles?* publiceren.